

İşıqlı sabahlar üçün, parlaq bir gələcək üçün,
çiçəklənən millət üçün, səsi dünyaya yayılacaq bir
gənclik üçün, **düşünərək yaşayanlar üçün**, xoşbəxt bir
ailə üçün, sevincli qəlblər üçün, gülən üzlər üçün,
həyat səhifələrimizi parlaq imza sahiblərinin
qələmi ilə yazmaq üçün

parlaq imzalar

Kitabın sahibi: _____

Oxu tarixi: _____

QÜRUR VƏ QƏRƏZ

CEYN OSTİN

İngilis dilindən tərcümə:

Anar Mahmudov

Koordinator: Amin
Tərcüməçi: Anar MAHMUDOV
Redaktor: Toğrul MUSAYEV
Korrektor: Turac ELDARQIZI
Tərtibatçı: Zülfü XƏLİLÖV
Art direktor: Ramin HƏSƏNƏLİZADƏ
Dizayner: Bayram QAFAROV

Jane Austen
PRIDE AND PREJUDICE

Ceyn Ostin
QÜRUR VƏ QƏRƏZ

Bakı, "Parlaq İmzalar" Nəşriyyatı – 2021, 440 səh.

© "T. Egerton, Whitehall" nəşriyyatı / 1813

© Parlaq İmzalar MMC / 2021

Kitabın bütün hüquqları qorunur. İcazəsiz olaraq hər hansı vasitə ilə nəşri və yayımlanması qadağandır.

Parlaq İmzalar Nəşriyyatı | 106
Klassiklər seriyası | 15

www.parlaqimzalar.az
info@parlaqimzalar.az
  /parlaqimzalar
0559697259 / 0559897259

Mətbəə: "Şərq-Qərb" ASC
Çap tarixi: 28.09.2021
Sifariş: 1969

Ceyn Ostin 1775-ci il dekabrın 16-da İngiltərənin Həmpşir qraflığının Stivenson qəsəbəsində anadan olub. Ceyn səkkiz-üsaqlı ailənin ikinci qızı idi. Ən yaxın dostu, rəfiqəsi böyük bacısı **Kassandra** olub. Yazıçı 1785-1786-cı illərdə “Riding” abbatlığında təhsil alıb. Həm **Kassandra**, həm də Ceyn evdə rəsm çəkməyi və pianoda ifa etməyi öyrəniblər.

Yazıçı ailə həyatı qurmasa da, romanları o dövr İngiltərəsinin ailə-məişət problemlərini, övladlarla valideynlər arasındakı ziddiyyətləri mükəmməl şəkildə əks etdirib. C. Ostinin əsas romanları bunlardır: “Düşüncə və hissiyyat” (1811), “Qürur və qərəz” (1813), “Mensfild parkı” (1814), “Emma” (1815). Ölümündən sonra yazığının “Nortenger monastırı” romanı çap olunub.

İngilis ədəbiyyatının kraliçası sayılan Ceyn Ostin 1817-ci ildə dünyasını dəyişib. Yazıçı Vinçester qəbiristanlığında dəfn edilib.

Anar Mahmudov 1973-cü il martın 21-də anadan olub. M. Ə. Rəsulzadə adına ADU-nun “Şərqşünaslıq” fakültəsini bitirib. Kitablarla yanaşı, bir neçə bədii və sənədli filmi Azərbaycan dilinə çevirib.

Tərcümə etdiyi əsərlər arasında bu kitablar da var: “Təhrik”, “Qürur və Qərəz” (Ceyn Ostin), “Yeni il nəğməsi” (Çarlz Dikkens), “Baskervillərin iti” (Artur Konan Doyl), “Ağdiş” (Cek London), “Keşis evində qətl”, “On üç müəmma” (Aqarta Kristi), “Boyalı quş” (Yerji Koşinki), “Ququ yuvası üzərindən uçuş” (Ken Kizi), “İngilis pasiyent” (Maykl Ondatce), “Parıltı” (Stiven Kinq).

Mündəricat

Birinci Hissə _____ 9

İkinci Hissə _____ 155

Üçüncü Hissə _____ 273

BİRİNCİ HİSSƏ

I

Babat var-dövləti olan subay kişi evlənmək haqqında düşünür: bu, dünyada hamının qəbul etdiyi bir fikirdir.

Belə birisinin harasa gəlişi həmin yerdə yaşayan ailələrə elə lov salır ki, hamı onu öz qızının potensial şikarı kimi qəbul edir. Onun özünün evlənmək fikrinin olub-olmadığı isə onların eyninə də deyil.

– Əziz mister Bennet, – bir gün missis Bennet həyat yoldaşına dedi, – Nezerfild-park daha boş qalmayacaq, xəbərin var?

Mister Bennet cavab verdi ki, yox, xəbəri yoxdur.

– Hə, təzə kirəçi gəlir. Bayaq missis Lonq gəlmişdi, o dedi, – qadın dedi.

Mister Bennet cavab vermədi.

– Maraqlı deyil sənə, kimdi, nəçidi? – qadın səbirsizliklə qışqırdı.

– Sən demək istəyirsənsə, buyur, eşidirəm.

Qadına elə bu lazım idi.

– Missis Lonq deyir ki, Nezerfildə İngiltərənin şimalından varlı bir oğlan köçəcək. Bazar ertəsi günü dördatlı karetlə gəlib evə baxıb, elə xoşuna gəlib ki, mister

Morislə elə ordaca razılığa gəlib. Mikelmasa¹ qədər köçməli idi. Qulluqçularının bir hissəsi gələn həftənin axırı gələcək.

– Soyadı nədi?

– Binqli.

– Evlidi, ya subay?

– Subaydı, əzizim. Subaydı, özü də pulu aşıb-daşır. İllik qazancı dörd, ya beş min funtdur. Bizim qızlar üçün göydəndüşmə fürsəti!

– Başa düşmədim. Qızlarımızın bura nə dəxli var?

– Əziz mister Bennet, – qadın dedi. – Ürəyimi üzmə. Mən istəyirəm ki, o adam bizim qızlardan birini alsın. Guya başa düşürsən?

– Bura köçməkdə məqsədi odu?

– Məqsəd?! Nə məqsədbazlıqdı? Məqsədi bu deyil, sadəcə *ola bilər* ki, bizim qızlardan birinə vurulsun. Buna görə gələn kimi ona baş çəkməlisən.

– Məncə, mənim getməyimə ehtiyac yoxdu. Özün qızları götürüb gedərsən. Ya da qızları tək göndərərsən. İkincisi daha ağlabatandı. Çünki *ola bilər*, mister Binqli qızları qoyub sənəin gözəlliyinə aşiq olsun.

– Yaxşı, bəsdə görək. Düzdü, əvvəllər qəşəng olmuşam, amma artıq yaş öz sözünü deyir. Həm də beş ərgən qızı olan qadına öz gözəlliyi haqqında fikirləşmək yaraşmaz.

– Beş ərgən qızı olan qadının heç gözəlliyi qalır ki, onun haqqında da fikirləşsin?!

---

¹ Mikelmas (və ya Mikayıl bayramı) – qərb xristianlarının bayramıdır. 29 sentyabra təsadüf edir. İngiltərədə həm də fəsil, rüb bölgüsü günü kimi məşhur olub. İl ərzində dörd belə gün olardı, ödənişləri, yeni işçilərin qəbul edilməsini, digər mühüm işləri adətən həmin dörd gündən birinə salmağa çalışırdılar. – Tərc.

– Kəsəsi, mister Binqli gələn kimi sən gedib onunla görüşməlisən, əzizim.

– Yox, mənlik deyil.

– Qızlarını fikirləş. Çiyinlərinə səadət quşu qona birlər. Ser Vilyamla ledi Lukas gedəcəklər. Səncə, niyə? Əlbəttə ki, qızlarına gün ağlamaq üçün. Yoxsa ki, onların gözü uçurdu təzə qonşudan ötrü. Sən mütləq ora getməlisən. Çünki sən getməsən, biz də gedə bilməyəcəyik.

– Yox, sən məsələni çox şişirdirsən. Mister Binqli sizi mənsiz də görməyə çox şad olar. Lazım olsa, bir məktub yazıb sizinlə göndərəm. Yazaram ki, qızlarımdan hansını istəsə, ona sidq-ürəklə verməyə hazırım. Elə bizim Lizzi haqqında bir-iki cümlə yazsam, bəsd.

– Yox, nəbadə belə eləyəsən. Lizzi o biri qızlarımızdan heç də artıq deyil. Gözəllikdə Ceynə çatmaz, həlimlikdə, xasiyyətdə isə Lidiyaya. Amma sənin gözünün ağıqarası bircə odu.

– Onların heç birini tərifləməyə dəyməz, – kişi dedi. – O yaşda olan qızların çoxu kimi bizimkilər də yelbeyin, cahildilər. Sadəcə Lizzi bacılarına baxanda bir az da fərasətlidi, ağıllıdı.

– Mister Bennet, adam da doğma övladlarını bu cür təhqir eləyər? Yox, deyəsən, mənim əsəblərimlə oynamaqdan zövq alırsan.

– Səhvin var, əzizim. Mən sənə əsəblərinə böyük hörmətlə yanaşıram. Onlar mənim köhnə dostlarımdı. Azı iyirmi ildi ki, sən dayanmadan mənə onlardan danışırısan.

– Sən mənim necə əzab çəkdiyimi bilmirsən.

– Amma ümid eləyirəm, hələ çox yaşayacaqsan, illik qazancı dörd min funt olan centlmenlərin bizim tərəflərə köçməyini çox görəcəksən.

– Lap iyirmisi gəlsin – sən gedib onlarla görüşməyəndən sonra bizə nə faydası var?

– Yaxşı, qoy iyirmi olsunlar, mən birdəfəlik gedib hamısına baş çəkərəm.

Mister Bennetin təbiəti hazırcavablıq, kinayəli yumor, təmkin və şıltaqlığın elə qəribə qarışığından yoğrulmuşdu ki, arvadı bu 23 illik birgə ailə həyatı boyu onun xasiyyətindən baş açma bilməmişdi. Lakin *qadının* təbiətindən baş açmaq çətin deyildi. Dərin zəkadan, xüsusi savaddan xali, səbatsız bir tip idi. Narazı olanda özünü əsəbi kimi göstərməyi vardı. Həyatının yeganə məqsədi qızlarını ərə vermək, əsas təskinliyi və əyləncəsi isə qonaq getmək, dedi-qoduları dinləmək idi.

II

İş elə gətirdi ki, mister Bennet mister Binqli ilə görüşən ilk adamlardan biri oldu. Əslində, lap əvvəldən belə bir fikri vardı, sadəcə həyat yoldaşını lap sonadək inandırmışdı ki, mister Binqli ilə görüşməyəcək. Arvadı isə bunu həmin görüş başa çatandan sonra bildi. Hadisə belə oldu: axşamçağı mister Bennet şlyapasını bəzəyən ikinci qızına baxıb dedi:

– Ümid eləyirəm, bu şlyapa mister Binqlinin xoşuna gələcək, Lizzi.

– Biz mister Binqlinin nəyi bəyənib, nəyi bəyənmediyini onsuz da bilməyəcəyik, – qızın anası əsəbi halda dedi, – çünki onsuz da ona qonaq getməyəcəyik.

– Amma yaddan çıxarma, ana, – Elizabet dedi, – biz onu bal ziyafətlərində görə bilirik. Missis Lonq söz verib ki, bizi onunla tanışdıracaq.

– Heç inanmıram, missis Lonq bizə belə bir yaxşılıq eləsin. Onun özünün iki bacısı qızı var. Özü də çox eqoist, riyakar qadındı. Ondan heç gözüm su içmir.

– Elə mənim də, – mister Bennet dedi. – Nə yaxşı ki onun ümidinə qalmamısan.

Missis Bennet ərinin atmacasına cavab vermədi, amma hirsini qızının üstünə tökdü, onu danlamağa başladı:

– Sən də, Allah xatirinə, bəsdə öskürdün, Kitti! Əsəblərimlə oynama. Sinirlərimi didik-didik elədin.

– Kitti öskürəyinə heç fikir vermir, – atası dedi. – Yeri gəldi-gəlmədi, öskürür.

– Mən ki öz xoşuma, öz kefimdən öskürmürəm, – Kitti əsəbi tonla cavab verdi.

– Növbəti balınız nə vaxtdı, Lizzi?

– On beş gündən sonra.

– Aha, – qadın dedi. – Missis Lonq baldan bir gün qabaq gələcək. Deməli, bizi tanış eləməyi mümkün deyil, çünki ona qədər özü də mister Binqli ilə tanış olmayacaq.

– Onda sən onu qabaqlayarsan, əzizim. Özün onu rəfiqənlə tanış eləyəsən.

– Mümkün deyil, mister Bennet, mümkün deyil. Axı mən özüm onunla tanış deyiləm. Sən məni ələ salırsan?

– Sənin diqqətcilliyinə heyranam. Əlbəttə, bir adamı iki həftəyə tanımaq müşkül məsələdi. Amma onları biz tanış eləməsək, bir başqası tanış eləyəcək. Qoy missis Lonqla onun bacısı qızları da bəxtlərini sınısınlar. Onları tanış eləmək sənə xoş deyilsə, mən bu missiyanı öz üzərimə götürə bilərəm.

Qızlar heyrətlə atalarına baxdılar. Missis Bennet bir-cə bunu dedi:

– Boş-boş danışma.

– Sənin bu reaksiyanı heç başa düşə bilmədim, – mister Bennet arvadına dedi. – Sən təqdim etmə, tanışlıq qaydalarını cəfəngiyyat sayırsan? Mən bu məsələdə

səninlə razılaşıram. Bəs sən nə fikirləşirsən, Meri? Bil-diyimə görə, sən çox savadlı, zəkali qızsan, çoxlu kitab oxuyursan, onlardan sitatlar seçirsən.

Meri deyilən iltifatlara layiq olmaq üçün bir cavab ax-tardı, amma tapa bilmədi.

– Meri fikrini cəmləyincə, – mister Bennet dedi, – biz mister Binqli məsələsinə qayıdaq.

– Boğaza yığıldım bu mister Binqli söhbətindən, – arvadı qışqırdı.

– Heç bilmirdim ondan bu qədər zəhlən gedir. Bəs niyə əvvəldən demirdin? Səhər bunu mənə desəydin, heç bu gün onunla görüşə getməzdim. Heç yaxşı ol-madı. İndi sizin onunla tanış olmamağınız mümkün de-yil, çünki mən artıq ora getmişəm.

Ledilər bunu eşidəndə şoka düşdülər. Əslində, mis-ter Bennetin niyyəti də onların bu halını görmək idi. Ən çox heyrətlənən, əlbəttə, missis Bennet oldu. Amma xoş xəbərin həyəcanı keçən kimi dedi ki, o lap əvvəldən ərindən elə bunu gözləyirmiş.

– Sən nə qədər nəcib insansan, mister Bennet! Bilir-dim ki, gec-tez yola gələcəksən. Sən qızlarını çox istə-yirsən, belə fürsəti əldən verməzsən. Ah, nə yaxşı oldu... Amma yaman zarafat elədin bizimlə. Səhərdən onunla görüşməsən, bizə isə bircə kəlmə də deməmişən.

– İndi isə istədiyin qədər öskürə bilərsən, Kitti, – mis-ter Bennet dedi və arvadının vəcdindən bitab düşmüş halda otaqdan çıxdı.

– Qızlar, görürsünüz nə qədər qayğıkeş atanız var? – qapı örtülən kimi missis Bennet dedi. – Heç bilmirəm, onun borcundan necə çıxı bilərsiniz. Elə mən özüm də. Bizim vəziyyətimizdə hər gün yeni tanışlıq qurmaq o qə-dər də xoş deyil, amma biz sizin xatirinizə hər şeyə hazı-

rıq. Lidiya, sən qızların ən kiçiyi olsan da, ürəyimə damıb ki, mister Binqli növbəti balda səninlə rəqs eləyəcək.

– Ey, – Lidiya şəstlə dedi, – mən nigaran-zad deyiləm. Nə olsun ki, balacayam?! Əvəzində bacılarımın hamısından hündürəm.

Axşamın qalan hissəsi mister Binqlinin cavab ziyarətinin nə vaxt olacağı ilə bağlı fərziyələrə, onu nahara dəvət etmək planlarının müzakirəsinə həsr edildi.

III

Missis Bennetlə qızları nə qədər cəhd göstərsələr də, mister Bennetdən mister Binqli ilə bağlı ətraflı, doğrudurüst məlumat ala bilmədilər. Hər yola əl atdılar: bir-başa suallar verdilər, yanında qəsdən yanlış ehtimallar səsləndirdilər, ağzını aradılar, xeyri olmadı. Kişi suallardan məhəmətlə yayındı. Axırda missis Bennetlə qızları ikinci əlin kəşfiyyat materiallarından faydalanmalı oldular: qonşu ledi Lukasdan məlumat aldılar. Onun verdiyi məlumatlar missis Bennetgili çox məmnun etdi. Məlum oldu ki, mister Binqli ser Vilyamda dərin təəssürat oyaq. Oğlan kifayət qədər cavan, çox yaraşlıq, mehriban adam idi. Ən əsası: növbəti bala mümkün qədər çox adamlarla gəlmək niyyətində olduğunu gizlətməmişdi. Bundan yaxşı xəbər ola bilməzdi. Üstəlik, rəqs etməyi xoşlayırdı, rəqs isə vurulmaq şansı, mister Binqlinin qəlbini ovlamaq fürsəti idi.

– Bircə qızlardan birini Nezerfildə gəlin köçürə bilsəydim, – missis Bennet ərinə dedi, – o biriləri də bizə bab olan adamlara əvə versəydim, dünyada heç bir dərdim olmazdı.

Bir neçə gündən sonra mister Binqli mister Bennetin evinə cavab ziyarətinə gəldi və təqribən on dəqiqə onun kitabxanasında oturdu. Ev sahibinin qızlarının gö-